

**“ERKEK
ŞİDDETIYLE
MÜCADELE
SALGIN
DİNLEMEZ!
HAKLARIMIZI
BİLİYORUZ!”**

**Şiddete karşı politikalar,
Kovid-19 salgınına adapte
edilebildi mi, ŞÖNİM’lerle
görüşerek izliyor, paylaşıyoruz...**

Hazırlayan: HDP Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu

Erkek şiddetiyle mücadele salgın dinlemez! Haklarımızı biliyoruz!

Salgında birçok kadın evlerde kendini güvende hissetmeyebilir, şiddete uğrama riskiyle karşı karşıya kalabilir. Kadınların en çok yakınlarındaki erkekler tarafından şiddete maruz bırakıldığı artık herkesçe bilinen bir gerçek. Ancak erkek şiddetine karşı yalnız olmadığımızı ve haklarımız olduğunu unutmamalıyız. Mücadelenin ilk adımı ise, şiddete karşı yapabileceklerimiz konusunda doğru bilgileri yaygınlaştırmak.

Salgın nedeniyle birçok kurum ve kuruluş personel azaltma, uzaktan çalışma gibi önlemler olsa da kadına yönelik şiddetle mücadelede sorumlu birimlere her halükarda başvuru yapmaktan çekinmemeliyiz.

İhtiyacımız olan desteğe göre farklı yerlerle iletişim kurabiliriz.

Mor Çatı web sitesi normal zamanlarda şiddete karşı nasıl bir yol izlenmesi gerektiğini çok iyi anlatıyor. Buraya göz atarak destekler ve haklar konusunda bilgi sahibi olmamız, bu dönemde iletişim kurduğumuz görevlilere kendimizi ve taleplerimizi daha kolay anlatmamızı sağlayabilir: <https://morcati.org.tr/siddete-ugradiginizda-neler-yapabilirsiniz/>

Fakat bugünlerde birçok şey olağan akışında ilerlemiyor... Bu yüzden kurumların çalışmalarına nasıl devam ettiklerini anlamak için küçük bir araştırma yaptık ve güncel bir yol haritası çıkarmaya çalıştık:

1- Hızlıca müdahale gerekiyorsa;

- 155'i arayarak kolluk güçlerinden yardım talep edebilirsiniz.
- En yakın karakola veya jandarma komutanlığına başvurabilirsiniz.
- Bir akıllı telefon uygulaması olan KADES'i kullanabilirsiniz.

Şiddet uygulayanla aynı mekandayken telefonla konuşma imkanınız olmayabilir. Fakat akıllı telefon kullanıyorsanız KADES uygulamasıyla polis çağırabilirsiniz. Akıllı telefonlarda bulunan Google Play Store ve Apple Store uygulamasından önce **Kadın Destek Uygulamasını (KADES)** indirmelisiniz. Uygulamayı açtıktan sonra T.C. kimlik numaranızı girmeli ve sonrasında telefona gelen aktivasyon kodu ile uygulamayı aktif hale getirmelisiniz. Uygulamayı kullanmak istediğinizde telefonun konum bilgisini açıp uygulamaya girdikten sonra sayfada önünüze çıkan tuşa basarak size en yakın polis ekibini çağırabilirsiniz.

2- **Şiddetle mücadele birçok ayaktan oluşur.** Sosyal, psikolojik ve ekonomik desteğe, yasal haklarımız ve bu hakları nasıl kullanacağımız konusunda bilgi sahibi olmaya hatta bazen sadece kafamızı toparlamak için biriyle konuşmaya ihtiyaç duyabiliriz. Bunun için;

- Bulduğunuz ilde 7/24 hizmet veren Şiddet Önleme ve İzleme Merkezini (ŞÖNİM) ya da Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlüğünü arayabilirsiniz. Normalde doğrudan bu merkezlere giderek başvurma imkanı olsa da bugünlerde pek çok ilde bunun mümkün olmadığını gördük. Bu yüzden bilgi almak ve ilgili kurumlara yönlendirilmek için telefonla görüşmeyi tercih etmelisiniz.
- Belediyelere bağlı kadın danışma merkezlerini ve kadın örgütlerini arayabilirsiniz.
- 183 Sosyal Destek Hattını arayabilirsiniz.

3- **6284 sayılı Kanun kapsamındaki, koruyucu ve önleyici tedbirlerden faydalanmak için** karakola, cumhuriyet başsavcılığına, kaymakamlığa/valiliğe veya aile mahkemesine başvurabilirsiniz. Ancak bugünlerde pek çok kamu kurumu uzaktan çalışma ve nöbet sistemine geçtiği için şiddet uygulayanın evden uzaklaştırılması, iletişim araçlarıyla rahatsız etmemesi veya ekonomik destek gibi tedbirlerden hızlı bir şekilde faydalanabilmek için en yakın karakola başvurmak gerekiyor. Kanun'un sağladığı haklarımız hakkında daha detaylı bilgi almak için Mor Çatı'nın hazırladığı broşüre göz atabilirsiniz: <https://morcati.org.tr/yayinlarimiz/brosurler/256-erkek-siddetini-onlemede-6284-sayili-kanun/>

4- **Şiddete uğrama tehlikeniz varsa çevrenizde bir dayanışma ağı kurabilirsiniz.** Bu günlerde en önemli şey komşu ve mahalle dayanışması. Yaşadığınız yerde yakınlarınızda güvenebileceğiniz kişilerle durumunuzu paylaşabilir, onların yapabileceklerini saptayıp birlikte plan yapabilirsiniz. Örneğin acil bir durumda onları nasıl haberdar edeceğinizi kararlaştırabilirsiniz (cama eşarp bağlamak vb.) böylelikle sizin yerinize polisi arayabilirler.

5- **Yaşadığınız yerde can güvenliğiniz risk altındaysa ve orayı terk etmeniz gerekiyorsa, bu konuda öncelikle çevrenizdeki insanlardan dayanışma talep etmekten çekinmeyin.** Bir süreliğine güvende olabileceğiniz ve şiddet uygulayanın sizi bulamayacağı bir tanıdığınızın yanına gidebilirsiniz. Bu süreçte 155'i arayarak kolluk kuvvetlerinden destek istemek sizin hakkınız.

6- **Yüksek can güvenliği riskiniz varsa ve gizlenmeniz gerektiğini düşünüyorsanız sığınağa gitmek doğru seçenek olabilir.** Salgının yayılmasını önlemek, sığınakta kalan kadın ve çocukların sağlığını korumak amacıyla Bakanlık sığınaklarda bazı tedbirler almakta. Sığınağa kabul edilmeden önce tüm kadın ve çocuklara test yapılması zorunlu oldu. Ayrıca bazı sığınaklar ilk 14 gün çıkmama, bazıları ise hiç dışarı çıkmama şartı ile kabul yapıyorlar.

7- **Sığınağa gitmek isterseniz** 155'i, 183 Sosyal Destek Hattını, bulunduğunuz ildeki Şiddet Önleme ve İzleme Merkezini arayabilirsiniz ya da en yakın polis merkezine başvurabilirsiniz.

Şiddete uğradığınızda hemen şikayetçi olmak istemeyebilirsiniz ancak sonrasında kararınızı değiştirebilirsiniz. Bu durumda şiddete uğradığınızı belgelemeniz, örneğin vücudunuzdaki darp izlerinin belirgin fotoğraflarını çekmeniz ve bunları güvenli bir şekilde saklamanız iyi olabilir.

Kadın Dayanışması Güçlendirir!

Karantinada devletin kadına yönelik şiddete karşı özel tedbirler alması gerekiyor!

Salgın sürecinde şiddeti önleme mekanizmaları kadınlar için ulaşabilir mi? Bu sorudan yola çıkarak mini bir araştırma yaptık ve 8 büyükşehirdeki Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri ile 183 Sosyal Destek Hattını arayarak güncel işleyiş hakkında bilgi istedik.

Yanıt aradığımız sorulardan bazıları şunlardı:

ŞÖNİM'ler olağan dönemdeki gibi 7/24 çalışıyor mu?

Normalde sağladığı destekleri sağlıyor mu? Yüz yüze başvuru alıyor mu?

Bu merkezlerde çalışanlar ve başvuranların sağlığı için nasıl tedbirler alındı?

Kadınların başvuru yapabileceği karakol, adliye gibi yerler çalışmaya devam ediyor mu?

6284 sayılı Kanun kapsamındaki koruyucu ve önleyici tedbirlerin uygulanması ve başvurular konusunda çalışma devam ediyor mu?

Görüşmeler sonucunda öne çıkan bazı tespitler ve öneriler:

- Şu anda ŞÖNİM'lerin hizmetleri telefonla bilgi verme, yönlendirme yapma ve resmi evraklar üzerinden sığınak kabul işlemleriyle sınırlı. İstisnasız tüm görüşmelerimizde, gerek sığınak başvurusu için, gerek 6284 sayılı Kanun tedbirlerinden faydalanmak için 155'i aramamız veya karakola gitmemiz öneriliyor ve en hızlı yolun bu olduğu belirtiliyor. Bu durum kadınların meslek uzmanlarından destek almasının zorlaştığını gösteriyor. **Oysa hükümet ve bakanlık yetkililerinin bu konuda kadınları bilgilendirici hiçbir açıklaması olmadı. Bakanlık ve ilgili birimlerin karantina sürecinde kadınların şiddete uğradığında hangi yolları izlemesi gerektiğine dair basit fakat bilgilendirici açıklamalar, kamu spotları hazırlaması hızlı bir başlangıç olabilir.**
- Yüz yüze destek sağlanamadığı için psikolojik destek verilemiyor. **Oysa koşullar zor olsa da en azından telefonda kısa görüşmeler yapmak, bazen sadece dinlendiğini bilmek ve iletişim kurmak bile kadınlara iyi gelebilir.**
- Görüşmelerin çoğunda sorulara muğlak yanıtlar verilmesi, kurumlar arası ciddi bir koordinasyon ve iletişim eksikliği olduğunu gösteriyor. Örneğin, ŞÖNİM çalışanları, illerindeki adliyelerde kadına yönelik şiddet şikayetlerine bakan nöbetçi savcı ya da nöbetçi aile mahkemesi olup olmadığını bilmiyor. Ya da ekonomik destek için kadınları yönlendirecekleri birimlerin çalışıp çalışmadığı konusunda net bilgi veremiyor. **Bakanlığın acil olarak kadına yönelik şiddet il koordinasyon kurullarına toplanma çağrısı yapması, her ilde ŞÖNİM'ler, ilgili kolluk birimleri, yasal merciler, kaymakamlıklar, valilikler ve alanda çalışan kadın örgütleri arasında etkin iletişim kanallarının kurulması gerekiyor. Bu alanda çalışan tüm personelin hızlı bir şekilde nasıl çalışması gerektiği konusunda bilgilendirilmesi gerekiyor.**

- Çalışanların sağlığına yönelik nasıl tedbirler alındığı sorusuna açık yanıtlar almamış olmamız, bizi çalışanların haklı olarak aynı ortamda bulunmayı gerektiren durumlarda destek vermekten imtina edebileceği şüphesine düşürüyor. **şöNİM'lerde çalışan herkese ve özellikle bu süreçte yeri geldiğinde kişilerin evlerine, yeri geldiğinde hastanelere giderek, hizmet sunmak zorunda olan kolluk personeline yeterli kişisel koruyucu ekipman sağlanması, kadınların aksaklık yaşamadan destek almasını da sağlayabilir.**
- Sığınaklara şu anda yalnızca çok yüksek can güvenliği riski olan kadınlar kabul ediliyor. Sığınak kabulünde kadınların darp cebir raporu ve korona test sonucunun olması zorunlu hale geldiğinden, sığınak başvurusunun polis üzerinden yapılması gerektiği belirtiliyor. Yani fiili olarak süreci polis yürütüyor. Bazı sığınaklar kabulle birlikte 14 gün karantina uygulaması yaparken, bazıları hiçbir şekilde sığınaktan çıkılamayacağını belirtiyor. Sığınaklarda iletişim araçlarının (telefon, internet) kullanılması yasak ancak bu süreçte kadınların yanlarında değillerse çocukları ya da yakınlarıyla nasıl iletişim kuracakları konusunda bilgi verilmiyor. **Bu süreçte sığınak kabulünün zorlaşması ve sığınak koşulları hakkında muğlak ya da korkutucu bir şekilde bilgi paylaşılması kadınların sığınağa başvurmaktan vazgeçmesine ve güvenliklerinin riske atılmasına neden olabilir. Bu nedenle sığınak koşulları konusunda şeffaf olmakla birlikte, personelin kadınları caydırıcı bir tavırdan kaçınması çok önemli. Ayrıca sığınakların kapasitelerinin dolması durumunda Bakanlığın, kadınlara ve çocuklarına alternatif barınma alanları sağlanması yönünde acilen hazırlık yapması gerekiyor.**
- Hala pek çok Merkezde telefonu erkek çalışanlar yanıtlıyor. **Oysa kanun ve yönetmelikler de dikkate alınarak bu merkezlerde tercihen kadın personel çalıştırılmalıdır.**
- Bazı merkezlerde telefonu aan kişiler meslek uzmanlarıyken, bazı yerlerde değil. **Oysa bu Merkezlerde kadınlarla her bir aşamada doğrudan nitelikli personelin iletişim kurması, yanlış uygulamalara, ikincil mağduriyetlere yol amamak için alınabilecek en basit önlemdir.**
- Görüştüğümüz hiçbir şöNİM yetkilisi adı, uzmanlık alanı ve Merkezdeki görevi hakkında bilgi vermiyor. **Oysa bu alanda çalışırken nitelikli destek sağlayabilmek için ilk olarak güven ilişkisinin tesis edilmesi gerekiyor.**
- KADES uygulaması hakkında yalnızca 183 Sosyal Destek Hattı bilgi verdi. **Oysa, şiddet uygulayanla aynı ortamda bulunduğu durumlarda kadınların telefon kullanmasının zorlaşabileceği göz önünde bulundurulmalı. KADES uygulamasını tanıtıcı çalışmaların yapılması ve ülkenin her yerinde kullanılabilmesi gerekiyor.**